

„POKROK“ vyobodi každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Tealík Uh. Skalica (Szakolca).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levno a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícií a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Historia rusko-japonskej války.

Roku 1904 6. februára pretrhnuté byly diplomatické styky medzi Japonskom a Ruskom.

Dňa 8 februára m. r. napadli zákerne Japonci Port-Artur.

Dňa 23. februára m. r. odrazili Rusi nápad Japoncov so zápalnými loďami.

Dňa 10. marca m. r. bola prvá srážka na mori.

Dňa 13. apríla m. r. potopená bola loď „Petropavlovsk“, zahynul Markarov a slavný maliar Vereščagin.

Dňa 1. mája porážka Rusov na rieke Jalu.

Dňa 14—15. júna. Bitka pri Vangku, porážka Stakelbergova.

Dňa 24. júla m. r. srážka pri Dašičao.

Dňa 1. aug. m. r. srážka na mori.

Dňa 4. septembra m. r. bitka pri Liaojane slavný ústup Rusov do Mukdenu.

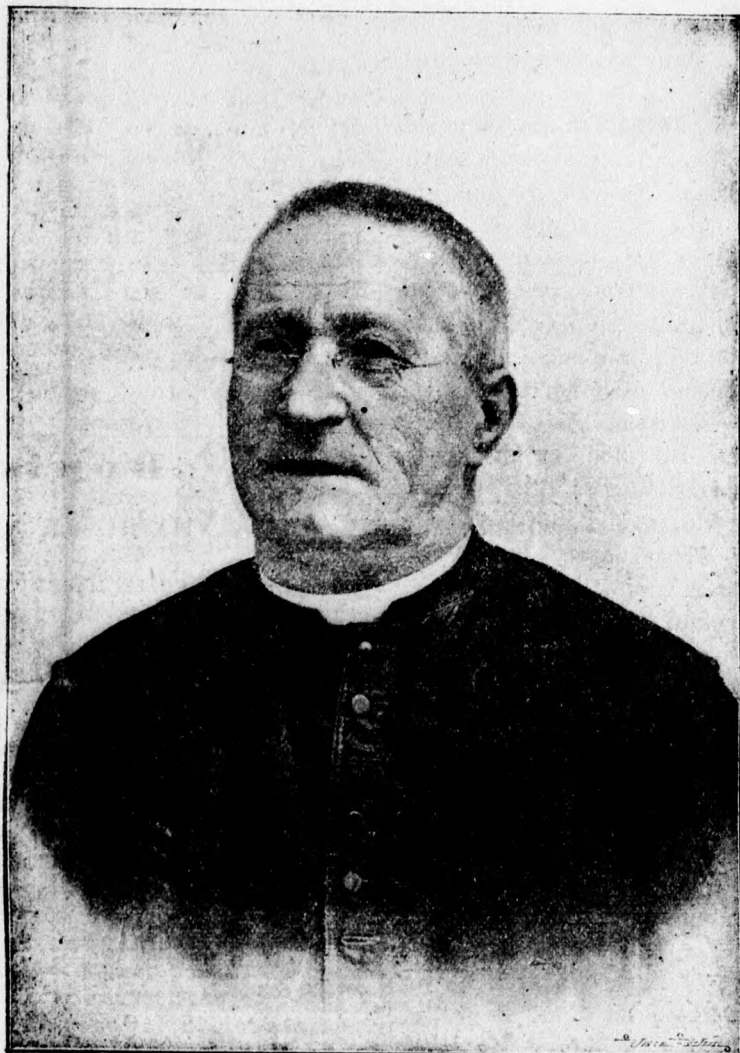
Dňa 2. októbra m. r. bol Kuropatkin vymenovaný za hlavného veliteľa.

Dňa 30. novembra m. r. zaujali Japonci 203 metry vysoký vrch.

Dňa 2. jan. kapituloval Port-Artur.

Na rieke Šaho sú stále srážky. obe strany sú asi jednako silné. pravá válka vypukne až na jaro. O uzavretí mieru nemôže byť vôľ ani reči.

Fr. V. Sasinek.

V dnešnom čísle prinášame et. čitateľom podobizeň nášho slávneho rodáka skalického a najlepšieho syna zhrdaného národa slovenského. Fr. V. Sasinka. Celý život Sasinkov platí pozdvihnutiu národa nášho v neukonateľných, nepretrhnutých prácach jeho spisovateľských. Práca je jeho životom a život jeho prácou. Dňa 9. okt. 1903 slávil svoje kňazské druhotiny, čili 50-tú ročnicu svojho posvätenia za kňaza. Nech žije!

TELEGRAMMY:

Petrohrad 9. februára. Generál Kuropatkin oznamuje, že na fronte na rieke Šaho bolo všetko v pokoji.

Londýn 7. februára. Rusi pokusili sa viac razy zaujať niektoré Japoncami obsadené posície, čo sa im i podarilo, ale keď dostali Japonci posilu museli ustúpiť.

Petrohrad 6. feb. Tretie loďstvo vyjde z Lybavy 15. feb. aby sa na brehoch Afriky spojilo s loďstvom admirala Roždestvenského.

Chýry že sa loďstvo Roždestvenského vráti nezakladjú sa na pravde.

Ruské a Japonské sily v Mandžurii sú asi jednako silné, ale 20 stupňová sibírska zima prekáža operáciám.

Stromky.

Peknú úlohu vykonalo naše mliekarské družstvo s tým, že zaopatril na podzim veľmi lacné a krásne stromky. Odpredalo sa asi 800 kusov, po 60 halieroch stromčok.

Blíži sa jaro, a v práci tejto nechceme zaostávať, pri terajších pomeroch hospodárskych, keď plodiny nemajú žiadnej veľkej ceny, keď nám hrozí nové vyrovnanie s Nemeckom, že sa ceny výrobkov hospodárskych ešte viacej umenšia, keď chce roľník obstáť a s priaznivým výsledkom hospodáriť, musí si všetko všimnúť, čo by mu úžitok prinášať mohlo; bárs by aj úžitok tento nebol hneď taký, aký poskytuje cukrovka, jačmeň atď. Preto musí si roľník povšimnúť aj iné odvetvia hospodárstva a usilovať sa všetko zpeňažiť: ako to ku pr. pri mliekarniach vidíme.

Ku týmto odvetviám patri tiež aj ovocinárstvo, ktoré pri malej práci pekný výnos poskytuje tomu, kto mu náležitú pozornosť venuje.

Chyba je v tom, že naši ľudia sa posiaľ veľmi málo zaoberajú z ovocinárstvom a v druhom rade, že nevedia zúžitkovať ovocné plodiny. Veľmi mylné názory panujú ohľadom ovocinárstva; a mnohí vravia, že ovocinárstvo nenie výnosné. Nenie výnosné, pre našu zastoťnosť, lebo nevieme odpredať výrobky naše, a v Skalici a na okolí ani nerozumieme pestovaniu stromov. Z nášho ovocinárstva úžitok majú len cudzina a priekupníci.

Akým spôsobom by sme mohli ovocie naše zúžitkovať, zpeňažiť, o tom sa ani vypisovať nechcem, v prvom rade túžbou mojou je, aby všetky sádky, brehy, dvory, cesty byly vysadené ovocnými stromami.

Pred 12—15 rokmi si mnohí z našich roľníkov vysadili s revou viničnou svoje roľky tak zvané „zelnice“. Behom rokov sa dokázalo, že poloha táto nezodpovedá viničnému révu a škoda bolo všetkej práce a všetkého namáhania. Či by nebolo lepšie, keď by sme boli vybudovali s ribizlom naše zelnice, žiadon by neveril, aký pekný dôchodok sme mohli odtiať mať.

Tak aby sa ovocinárstvo u nás zmáhalo, na vedomie dávame, že mliekarské družstvo zase objedná pre celé obecnosť, teraz na jar stromky, v tejže cene ako pred tým, aj prútky ribizlové v lacnej cene. Kto koľvek by chcel mať stromky nech sa dá zaznačiť a zapísať v mliekarni a stromky zavčas na jaro mu dodané budú.

Obecnosť so stromkami minulého roku dodanými bolo úplne spokojné, dôkazom toho je, že sa ich 800 predalo. Teda:

Prihláste sa na stromky v mliekarni.

Roľník.

Rodičia žobru od dietok lásku.

(Dokončenie).

Znal som vzdelanú paniu, ktorá mi žalovala: „Najsmutnejšími dňami v roku sú pre mňa sväté Vianoce; často by som plakala, keď vidím, že iné dietky sú tak šťastné, s málom spokojné a ja obetujem pre svoje mnoho grošov a rok od roku viac a predsa nedocielim spokojnosť, nevenujú mi ani lásku ani vďačnosť; miesto aby sa srdečne radovaly, čujem ich často kárave hovoriť: „Tak? len to!“ Táto poštilá matka mávala totižto obyčaj hneď toho, hneď iného dietka sa pýtať: „Miláčku, čo bys tak rád mal?“

Priroda človeka je jako zdravé zviera: čím viac mu dávaš, tým viac žiada a niet možno

ju uspokojiť, jestli že jej náklonnosti od deťstva neriadíš a nenavýkaš-li ju na rozumné živobytie.

Malému už darovať, čo veľkým sluší, kúpiť mu hodinky, často ich vedieť do hospody, dať mu cigaru lebo cigaretu, lebo dovoliť by malo svoje peniaze a dľa ľúbosti aby si kupovalo — to všetko znamená: dečko v mladosti zkažiť, neprirodzene vychovávať.

Chcete-li mať poslušné dietky, navykajte ich od počiatku a pokračujte ustavične na to, aby sa dľa vašej vôle riadily; a tu nech nerie žiadny pardon, ani u otca, ani u matky. — My tá živíme! — od nás dostávaš jest! tak rozhodne hovorte dietkam, ktoré nie len z pamäti majú znáť. „A bol rodičom svojim poddaný“, lež i dľa skutkov musia sa príkladom Pána nášého riadiť.

Chcete-li mať skromné dietky, aby vám aj iným milé byly, nerobte z nich báby, či panenky, na ktorých vašu marnivosť uspokojete a ju jako v zrkadle vidieť chcete; pri vykajte ich na jednoduchosť, potom vyhovíte ich skromnému prániu a budete im radosť robiť deň zo dňa.

Chcete-li mať vdačné dietky, učte ich pracovať, aby už z mladosti sa pričínili a aby vedely, jak ťažko chlieb sa zarába a aby uznaly, čo všetko ste vy pre ne už urobili.

Chcete-li mať šťastné dietky, privykajte ich za mladú uspokojovať sa s málom a s jednoduchým; obsiahnu-li neskôr viac a lepšie, bude ich šťastie tým väčšie. Nech pocítia, že bez vás, bez vašej dobroty pramálo, že bez milosti Božej ani vás — ba ničoho nemajú.

Toto je moja odpoveď, na tvoju otázku. Rob teraz, jako chceš. Som tvojou úprimnou sestrou:

Anička Kozruchových.

Dopisy.

Nitrianska stolica.

— Brocko. Veľactný pán redaktor! Prosim Vás buďte tak dobrý a uverejnite týchto mojich pár riadkov v našom obľúbenom „Pokroku“, snáď nám niekto dá na ne správnu odpoveď.

Máme už od voľby 14 dní a u nás až doteraz o inšom nepočuť rozprávať len o samých voľbách, jedni hovoria o tom, kto bol viac napitý, jak sa Bročané škádli s Radimovani, kto sa vykotal a pod. Najviac ale sa hovorí o akomsi liste p. primasa Klaudia Vassariho, mi sme tuná katolíci a čítame aj „Kat. Noviny“ ale ani z týchto sme sa o tomto liste mnoho nezozvedeli. A preto nie sme na čistom ako to vlastne bolo. Jedni si hovoria o tom, že pán primas je mačošský ku svojim ovečkám, jedným chce dať tú najlepšiu pašu a druhým odoberá všetko a naháňa ich na bodláčie. Toto by veru nebolo pekne. A čo, vraj, ešte horšie je to, že mnohí páni farári mu pri tom pomáhajú. To by už tiež nebolo dobre, lebo stádo sa môže rozprhnúť, keď býva naháňané na otravnú pašu. Aj to rozprávajú u nás, že v Olomúci na Morave bol tiež taký arcipastier, čo mačošsky nakladal so svojim jemu svereným stádom a že tam prišiel jakýsi Rektus a začal ho poučovať vo viere a vyčítal mu všetky jeho viny, tak že sa pán arcibiskup musel odobrať od svojho stáda a prenechať miesto inému. Nevieť koľko je na tom pravdy, ale podľa toho ako ľud o tom hovorí, bude to iste pravda a preto by sa zišlo aby k nám do každej diecesi boli poslaní rektuse, čo by priviedli našich duchovných arcipastierov na pravú cestu.*)

Zvedavý.

*) Pozn. redaktora: Dopis sme uverejnili, ale odpovedať vám v „Pokroku“ nemôžeme, lebo s podobnými vecmi sa nezaobráme; najlepšiu odpoveď by Vám mohli dať „Kat. Noviny“, tam sa obráťte.

Hospodárstvo.

Čo zachráni stav roľnícky? Nedeliteľnosť otcovského majetku, vyššie obilné ceny, nezadlužitelná čiastka gruntu (existenčné minimum).

O tomto sa často píše a rozpráva.

Otázka deliteľnosti majetkov má priateľov i nepriateľov. Vyššie obilné ceny môžu pomôcť, ale zachrániť sotva. Štatika dokazuje, že po roku 1867 byly báječne vysoké ceny obilné, ale na viac intabulácii previedlo sa od tých čias do roku 1880. Jak je to? ceny plodín byly vysoké a ľudia robili dlhy, sporiteľne sa zmáhaly, záložne tistly a úžerníci bohatli. Aj repa bola drahšia, jak je to teda?

Asi 20 rokov byly ceny obilné skoro v jednej výške a predsa nezabránilo delenie gruntov, ani exekúcie, ani sedliacku biedu.

Teda príčina musí ležať inde a hodne hlboko. O týchto príčinách časom porozprávame.

Čo nového doma.

Budapešť, 2. februára. Gróf J. Andrássy vyjednával so stranami opposície a šiel do Viedne podať Jeho Veličenstvu zprávu. Vládu utvoríť je ťažko. Krisa potiahne sa dlho.

Drobné zprávy.

†
Dňa 2. februára 1905. zomrela v Turč. Sv. Martine, po dlhšej ťažkej chorobe v 81. roku života svojho pani

Anna Hurbanová r. Jurkovičová,

vdova po dr. Jozefovi M. Hurbanovi, superidentovi, čestnom mešťanovi mesta Turč. Sv. Martina, Mošoviec atď.

Telesné pozostatky zvečnelé byly za veľkej účasti národa v sobotu dňa 4. februára o 3. hod. do matky zeme uložené.

Večná jej pamät!

— Prednášky. Nitriansky hospodársky spolok usporiadal v okrese holičskom hospodárske prednášky. Tešíme sa tomuto pokroku, len mal by sa pán prednášajúci lepšie slovensky naučiť, aby ho ľudia rozumeli, z nepochopnej prednášky nemá nikto nič. Pán prednášajúci kladol váhu v Unine, vo Gbeloch na spolkovitosť, na družstva. Rozprával o potravných spolkoch, o mliekarniach, sypaniach, úverkových spolkoch atď. Je to všetko pekné, ale jako to previesť, kde sú tí ľudia, čo by sa za ľud obetovali? To nepovedal ten pán.

Okres skalcký čo do spolkov, je na prvom mieste v nitrianskej stolici a snáď v celom Hornom Uhorsku.

— Potravný spolok vo Gbeloch vydržia v nedeľu dňa 12. februára o 4 hod. popoludni v miestnostach Kat. Kruhu mimoriadne valné shromaždenie. Večer tanečná zábava. Vstupné pre mládencov 30 kr., pre ostatných členov 10 kr. Čistý výnos na zástavu Kruhu.

— Virilisti. V Skalici najviacej dane platí skalická šporiteľna 4000 K. 68 hal. Potravný spolok 1773 K. 36 hal. Dr. L. Okánik, dekan a farár 1484 K. 84 hal.

— Mliekarstvo. Za členov do skalickej mliekarnie pristúpili aj otení občania prítržskí! Sberateľom mlieka je p. Pavel Skrovánek. Vytrvajte, csch nevystane. Denne už donášajú výše 100 litrov mlieka.

— Svadba. Michal Hruščeký vážený mládenec z Trnovca, pojal za manželku Annu Kapánek, horlivú členku našich spolkov a výbornú herečku. Súčasne slávil zlatý sobáš p. Ferenc Tomik, starý otec, nevesty. Mladým i starým novomanželom prajeme mnoho šťastia! Skalickí mládenci zatialli ženichovi cestu a dlho hádali sa s družbou o nevestu a musel sa im ženich dobre vyplatíť.

— Šafárenie exarcibiskupa Kohna dokázalo sa ešte v špatnejšom svetle, ako mysleli. Z pozostalosti Fürstenberga bol dostal 700.000 k. na zapravenie škôd, ktoré boly za kardinála Fürstenberga povstaly. Teraz vysvitlo, že Kohn tých 700.000 nevynaložil na určený cieľ. Mimo toho požadujú od exarcibiskupa Kohna 1.000.000 k. za prevyšné vyfatic arcibiskupských lesov. Spolu požadujú od neho 1.800.000 k., ale Kohnko nechce dať žiadnej vynáhrady. — Vidno, hrabivosť židovskej rasy nezatajila sa v Kohnovi.

— Ako počívame nás nitriansky fôišpán p. Turóczy Vilmoš pôjde na — už dávno zaslúžený — odpočinok. Kto má byť jeho nástupcom drží sa v tajnosti, ale ako sa povára, má to byť osoba u všetkých strán v stolici obľúbená. Uvidíme.

— Vražda. Pedvčerom predpoludní zastrelil v Helsingforsse jeden Finn prokurátora finského senátu Johnsona. Prokurátora prišiel navštíviť jeden človek, ktorého pustili pred prokurátora, lebo nebol podozrivý. Sotva vošiel patričný dnu, vytiahol revolver a štyrikrát strelil na Johnsona. Všetky štyri výstrely smrteľne ranili prokurátora. Keď útočník strelil na Johnsona, tento sa vytackal von z izby, ale potom spadol pri nohách svojej manželky a dcéry a viac už neprišiel k sebe. Zistili, že útočník sa volá Karol Lenhard-Hehenthal a bol volakedy univerzitným posluchačom.

— Kalendár na r. 1905. „Nová Domová Pokladnica“, je ešte k dostaniu u J. Teslika v Skalici. Cena 50 hal.

— Trh v Skalici. Na skalický trh bolo prihnato veľmi mnoho dobytky, následkom nedostatku krmiva, hľadia ľudia odpredať čo môžu. Kupcov bolo málo.

— Štrajk v Petrohrade a v Moskve udušili vojskom. Car prijal deputáciu delníkov a sľúbil, že prevedené budú opravy v ich prospech.

Do Prešporku. Slováci pozor! Náš rodák p. Pavel Machač, šenkuje od 15. februára 1905. svoje vlastné víno! Poctíte ho svojou návštevou, budete dobre obslužení. Zámecká ulica č. 8.

— Prikrmovací prášok so značkou „Hospodár“ na Slovensku. Že je tento prikrmovací prášok skutočne, takým výborným a užitočným pre ušipanú a všetok dobytok, to dosvedčujú už i mnohi slovenskí gazdovia. Na našu redakciu prišlo viac dopisov, z ktorých niektoré uverejňujeme. Pán Miloslav Lieska (z Turca) píše: „Prikrmovací prášok so značkou „Hospodár“, ktorý firma Kroneraff a Jesenski zaviedla na Slovensku a ktorého som si i ja dve 5 kg. vrecká objednal na skúšku osvedčil sa znamenite pri ušipaných i pri inom statku. Preto ráčte ho vo vašom časopise odporúčať“. Podobných dopisov prišlo viac.

Tovariš šusterský poriadny a šikovný môže prijať hneď prácu u Antonína Šimek, v Kútoch. (Stolica Nyitranská).

Učňa na obuvníctvo prijme Jozef Kristek, mužský i ženský obuvník v Skalici, podmienky dľa dohodnutia.

BESEDNICA.

O žitkovských bohyniach.

Z Drietormej vedie silnica, čili hradska na Moravu. Malý kúštok za hranicou odbočuje na pravo poľná cesta a táto vedie na Žitkovú, malú to obec, vlastne ani nie obec, ale kopa-

nice. My z Kikule pekne vidíme Žitkovú, je to pol druhej hodiny od nás, ponad Hrozenkovom.

Je to malé hniezdo táto Žitková, ale široko-ďaleko známe. Tak, ako boly volakedy Boršice. Bo aj tu, jako predtým Boršiciach bývali „bohyně“, ktoré vedia nielen „kurirovať“, ale aj kradené, počarované, ztratené a nevyzpytateľné veci vymáhať; spory a sváry vyrovnávať, milencom napomáhať alebo ich rozlučovať, — jedným slovom, všetko tajné objasňovať. A že tento „kšeft“ dobre ide, je dôkazom, že teraz na Žitkovej tri bohyně jestvujú.

Pán Karel Dočkal, učiteľ a spisovateľ vo Vapeniciach pri Hrozenkove, bol tak pláskavi a zaopatril ma dostatočným objasnením, jako to už aj on bol uverejnil, a tým spôsobom je mi umožnené hodnoverne vylíčiť celé to bosoráčstvo. Niektoré príklady ale som sossbieral sám po okolitých obciach a od očitých svdkov a tak myslím, že hodnoverný obraz poskytnem čt. čitateľom.

Tieto osoby veľmi dôležitú úlohu hrajú a sú ďaleko odtiaľto rozhlásené. Bohyně, vlastne ale bohovanie, či čarovanie, je na Žitkovej už od dávnych časov udomáčené. Obyčajne je to v istých rodinách dedičné privilegium. Mamka vyučila svoju dcéru, táto zas jej a tak až na naše časy.

Najvýchyrejšia bola stará „Pagáčina“ a stará „Belohlavá“; obydvie ale už zomrely. V rodine si neboly. Ta prvá mala štyri dcéry, ale len dve mohla vyučiť, bo tie druhé dve slúžily, a tak nie sú síce k bohovaniu.

Belohlavá ale zanechala len jednu dcéru, vycvičenú, a tak nateraz žijú tri bohyně na Žitkovej. To sa rozumie, že jedna druhej dosť závidí a každá hľadá si čo najviac „kundšaftov“ získať. Všetkým trom ale sa dobre dari, čo môžu len ľudskej hlúposti ďakovať.

Najohýrnejšia je teraz Anča Pagáčina, známa pod menom „Fuksena“. Ona je medzi nimi najstaršia a najprefikanejšia.

Každý netreba do kuchyne pozrieť. Je to všade jednaké. Pridržieme sa len tejto.

Kto sa chce účastným stať bohovania, alebo nejakú radu od nej dostať, musí byť, alebo sa aspoň stavať, hodne nešťastným a troška prihlúplým. Kto to nevie, ten darmo ide k bohyni. Odpravi ho buď s grobiánstvom, alebo aspoň nejakým paprikovým vtípom.

Veľlajšie bohyně sú už postrašené. Oni boly už dosť prenasledované od lekárov a od súdov. Ba stará Pagáčina môže vraj lekárom čt. ďakovať, že sa už dostala na druhý svet — na Olymp. Bola zatvorená, potom v nemocnici, kde ju tak dlho kurirovali, až ju odkurirovali. Po smrti, že vraj sčernala jako uhol. Teda nemôžeme sa čudovať, keď veľlajšie bohyně sú až nad mieru opatrné. Jak vidia dajakého pána, radšej sa vytratia, aby nemusely hádať a čarovať. To oni dobre vedia, že páni lekári len zo závidia po nich pasú, lebo im kapustu pred nosom trhajú. Ale keď oni nielen lečia, ale aj zažehnávajú, zlodejov vyhľadávajú, a to lekári nevedia. Je to opravdové šťastie, že matky než zomrely, svoje dcéry k tomu vychovaly a tak pokoleniu ľudskému (vlastne hlupému) veľkú službu prokazaly. Bola by to za strata pre človečenstvo!

Teraz pozor! Pôjdeme „Fuksena“ na radu. Čo najviac utrpení, prihlúplu tvár ukázať; svoje chovanie, pohyby a reč ovládať! Fuksena psychologii (dušovedu) neštudirovala síce, ale umí na prvni pohľad vyčítať s tváre žiaľ, nemoc, sklúčenosť, ba aj pretváрку. Zbadá-li túto, je zle — nedobre. Ona sa nedá tak ľahko oklamať.

Veľmi šikovno sa umí vypytať, prohnane kombinovať z odpovedí a o to dbá, aby vševedúcnosťou prekvapila svojho „kundšafta“ lebo „klienta“. Ku svojej vševedúcnosti uživa všelijakých prostriedkov, pomôcok, o ktorých cudzinec ani zdanja nemá.

Každá bohyně má svojich náhončích jak na Žitkovej tak na Hrozenkove; jak v Kostolnej tak v Drietomej a všade po kopaničiach. Najviac pri hradskej a pri chodníčkoch, ktoré ku jejich chalupám vedú. Tito náhončí dávajú pozor na každého cudzince, aby im žiaden neušiel. Tak sú praktickí, že hneď na prvý pohľad badajú, či ide k bohyni, alebo či inšie hľadá. Ktorého poznajú, že ide k bohyni, toho

sa hneď pridržia a odprevádzajú ho. Na ceste hľadia čo najviac vyskúmať, prečo a zač ide k Bohyne, aby to neskoršie mohly po tajne bohyně vyzradiť. Keď sa to „andzelovi“ (tak menujú tu tých náhončích) nepodarilo, vedia si rady. Zavedú klienta nie hneď k bohyně, ale k „panthátovi“ do krémy. On má svoj hotel celkom na blizku bohyní na mieste najviac frekventovaném. Žid vie, od čoho muchy kapú! Však tento huncút vytiahne aj z nemého dačo, čo bude osožné pre bohyniu. Jak náhončích, tak aj žida čaká dobrá odmena, keď dačo vyskúma. Bohyně platia dobre za každý pokyn, za každý krok a mimo toho aj klient dajaký „tringeld“ vypustí a židovi dá utržiť.

Nie vždycky ale sa to podari! Niektorí klient mlóí jako rvba. Tu si potom musí bohyně pomáhať. Umí to! Napred cudzieho pekne privíta, prezre si ho „od hlavy až do päty“, poprosí ho aby si sadnul, že ona musí ešte do maštele „statky opatriť“, že dojde ale hneď. Ale nenechá cudzince samotného; vždy je s ním volakto; buď jej muž, alebo niektorý z domácich. Ona ale neide do maštele, ale na poval a postaví sa ku kominu. Kto pozná kopaničiarske chalupy, ten vie, že cez otvorený komin dá sa všetko na povale vyočúť, čo sa v izbe hovori.

Muž, či domacia osoba sa vypytuje, zkrma otázky klade a bohyně očúva. A keď už vyzvedela, čo jej bolo treba, zide dole, vojde do izby a opráší so sbeba seno, (aby bolo vidno, že bola v maštali) prehovori:

„Teda som zde, ľudkovia moji! Viem ja, čo vás sem priviedlo. Stalo sa vám veru nešťastie a prichodzice hľadač pomoci. No sadnice, si len, s pomocou Božou vám pomôžem, veď som bohyně!“

Teraz udivenému cudzincovi povie, čo ho sem priviedlo, tak ako to bola očúta a sama vykombinovala. Na to veľmi chytrá, chytřejšia ako bársktorý sudca v našich „okresoch“.

Potom posháňa všetky potreby k bohovaniu. Pošle dakoho pre „tú šťastnú vodičku“, ktorú poslaný naberie z válova, alebo z járku. Prichystá vosk, rozloží pod kominom oheň. Donesenú „šťastnú vodičku“ (obyčajne v sodevej 1/2 litrovej fľaške) prežehná a podá klientovi do rúk, odriekajúc: „Táto šťastná vodička uzdraví vás bôl a kedz nie, nech sa hneď prepadne!“

Potom odriekáva ďalej nad vodou, ktorú už klient v rukách drží:

„Vitajž voda moja, vodička,
rosa moja, rosička,
odkeľ ty pospichaš?
Od Jordána rieky,
od samého Ježišenka Krista,
hojila som jeho sväté rány.
Abys také tuto Bohom danú csobu zhojila,
její rany a svizele obmyla,
aby její bôl sám milý Boh vzjal,
pri dobrej svjaté pomoci.
Z jakého kolvek dnička sa ci to stalo,
zažehnávam to na čierne, pusté lesy.
Vy tam si len na tom dost majce,
vy krivočiteľnici a čarodovnice,
žiadne moci tu viac nemajce.
Vred aby ho pokrúčil, polámá a natiahnul,
kto na túto osôbku siahnul.
Od studzena umívam.
nerovno požals, navrchovato ci vraciam.
Chojce si čarodovnice na čiernu horu,
tam čierne víno pijce, smôlu jezce,
ale tu žiadne moci viac nemajce.“ —

Teraz následuje celá rada pokynov a rady; konečné dodatok:

„Šťastnou vodičkou sa umývajte,
a v zelinách, čo vám tuto dám sa kúpajte!“
a mnohé inšie prôpovede; dľa potreby, príležitosti a bôla klienta.

(Pokračovanie.)

**Svoj ku svojmu a vždy
dľa pravdy.**

Kedy musíme prikrmovať ? statok krmným vápnom ?

1. Pri všetkých chorobách kostí, zvlášte pri mäknutí, krehkosti a jej predznakoch: lisavosti, keď statok handry, chľpy a vlnu žere, keď drevo obhrýza, keď má riedky, kysle zavaňajúci trus. Tu pomôže jedine kŕmivo vápno.

2. Keď sa statok takým krmom kŕmi, ktorý obsahuje málo vápna a mineralných súčiastok. V suchých rokoch alebo z kŕmu v horúčostach koseného je to vždy.

3. Keď sa statok napája vodou ktorá je malo vápenatá.

4. Keď sa dáva statku seno alebo otava, ktorá je dažďom alebo povodňou vymoknutá.

5. Keď sa statok kŕmi krmom obsahujúcim mnoho kyselín, alebo ktorý tvorenie sa kyselín v črevách podporuje.

6. Keď sa statok behá, hŕka atď. Tak u krávy, ako kobyly, sviň alebo ovci, preto, že je treba, aby za týchto okolností zvíeta vysivovalo nielen svoje vlastné kosti, ale aby tvorilo i kostru mláďat. To je dôležité menovite v druhej polovici nabežania a nahŕkania atď. a kým mladé cucia.

7. Pri mladom statku a hydine je prikrmovanie krmným vápnom nevyhnutné. Tým zabezpečí sa vývin zdravej kostry.

8. Keď sa statok v značnej miere kŕmi plodmi korenými a odpadmi z fabrik (skroj-kami repy, rizkami, výpalkami atď.).

9. Pri statku, ktorý kŕmi sa v dusných a vlhkých stajňach, pri nedostatku svetla a vzduchu, preto, že je statok za takýchto okolností rôznym kostným nemociam náchylný.

10. Dojným kravám, ktorým treba nahradit značné množstvo kyseliny a vápna, ktoré v mlieku denne strácajú a ktoré nemožno samým krmom nahradit.

11. Keď statok ani pri dobrom krme neprosieva, keď je plemenný dobytok chudokrevným alebo keď chudne bez toho, že by bolo niektorú nemoc na ňom pozorovať. Keď na príklad bujak je neplodný.

12. Hydinu prikrmovať krmným vápnom menovite počas prchnutia je veľmi dôležité. Dľa mnohých pokusov s hydinou robených osvedčuje sa tento prídavok veľmi dobre, lebo hydina rýchle rastie, včas začne vajcia niesť a pre dochovávanie a masť chytré dorastá.

Pravé krmné vápno so značkou

„HOSPODAR“

Dostať:

5 kg. vrecko za K. 2.—, 50 kg. vrecce za K. 12.—.

výhradne v sklade

Kroneraff a Jesenský Lipt. Sv. Mikuláš

Obširne návody a plakáty zadarmo. —
Hodí sa sa pre každý druh statku.

Každá sporivá gazdina

používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docieľi tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej
kávy.

TOVARNE:

v Kolíne a Prostejove, Morava

VODOVODY

samočinné i pomocou strojov

pre mestá, obce, veľkostatky, villy, tehelne, továrne a domy súkromné.

Najlepšie

PUMPY

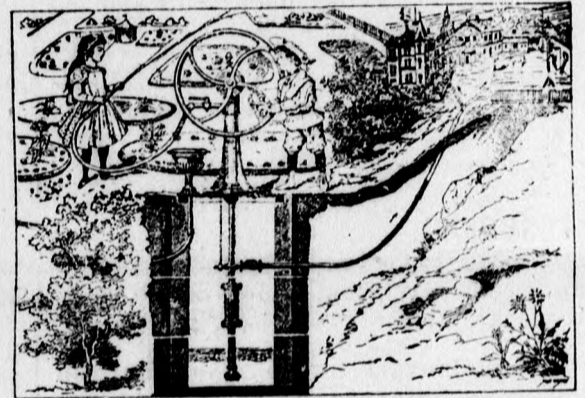
trvanlivé
a so zárukou
zhotovuje
zariadenie

Továrň na
vodovody a
pumpy

JAN VITEZ v Přerově (Morava).

CENY MIERNE.

Prébežné výpočty a cenníky zadarmo.

Odpredaj

ovocných stromov (hrušky a jablone) s bohatými koreňami, s peknými rovnými pníkami a peknu korunou, v najlepších ranných i neskorých druhoch.

Tieto ovocné stromy sa v každej polohe a pôde iste a dobre daria, lebo planky prinášam zo severného studeného Schleswig-Holsteinu a ku tomu mám moju stromovú školku na zlom piesočnatom grunte založenú.

Ceny vysoko- i polokmenných stromkov:

I. výber 45 kr. za kus. — 100 kusov 40 zl.

II. „ 40 kr. za kus. — 100 kusov 35 zl.

Zvláštny výber 50 krajciarov za jeden kus.

Objednať možno u: **Frant. Winkler,**
vrch, zahrádkníka v gr. Wenckheimskej strom. školke
vo Vef. Levároch.

Vzorok zadarmo a franco.

Lodenové sukne

polovlnené rôznych bariev. 1 kus 65—70 kr. Sukne „Mandžuria“ (novinku) po 1 zl. 20 — 1 zl. 25., spodné nohavice po 50 kr. — 1 zl. vyrába a dobierkou zasiela:

I. Česká výr. a vývoz sukeň lodenových
Adolfa Jelínka

v Lísku, p. Jimramov. (Morava.)

Nehodiaci sa tovar buď vymením alebo vezmem zpät a peniaze vrátim!

Každá nespokojnosť vylúčená!!
Do 5 kgr. balíku vojde 7 sukien.

„Kupujte v potravnom spolku!“